Samenvattend verslag naar aanleiding van de bijeenkomst Schoone Weespad d.d. 04-02-2020

Aanwezig

- Ongeveer 37 betrokkenen (aanwonenden, omwonende leden van Vereniging Schoone Weespad en omwonenden op de wachtlijst van de vereniging)
- [redacted] (onafhankelijk procesbegeleider)
- [redacted] (gebiedsmakelaar Westelijke Binnenstad, stadsdeel Centrum)
- [redacted] (gebiedsmakelaar Zuid Jordaan, stadsdeel Centrum)
- [redacted] (projectleider veiligheid, stadsdeel Centrum)
- [redacted] (manager Wijkontwikkeling & Leefbaarheid, Eigen Haard)
- [redacted] (medewerker Wijkontwikkeling & Leefbaarheid, Eigen Haard)

Eerste deel van de avond

Toelichting op de huidige situatie en duidelijkheid geven over de randvoorwaarden

Korte historie

- 1991: De Vereniging Schoone Weespad wordt opgericht met als doel het tot stand brengen en in stand houden van een tuin op het binnenterrein Schoone Weespad.
- 1994: De gemeente en de vereniging sluiten een zelfbeheercontract af over het beheer van het binnenterrein.

Definitie zelfbeheer

Bij zelfbeheer wordt een deel van de openbare ruimte onderhouden door buurtbewoners. Zelfbeheer betekent niet dat de (semi) openbare ruimte wordt geprivatiseerd.
Voorwaarde voor zelfbeheer is dat er voldoende draagvlak in de buurt is voor het zelfbeheer initiatief. Bij zelfbeheer sluit de gemeente een contract met de initiatiefnemers waarin wordt vastgelegd dat het gebied de status van openbare ruimte behoudt en waarin afspraken gemaakt worden over beheer (wie doet wat) en gebruik. Soms (bij uitzondering) vindt zelfbeheer plaats in gebieden die zijn afgesloten met een hek. Deze gebieden zijn in dat geval beperkt toegankelijk en dat wordt dan semi-openbare ruimte genoemd. Semi-openbaar kan betekenen dat het gebied niet altijd openbaar is (het hek is dan overdag open is en wordt 's nachts afgesloten), of dat het gebied niet voor iedereen toegankelijk is (alleen voor degenen die een sleutel hebben). Dit laatste is hier het geval.

Bestemmingsplan en eigendom

- Een deel van de binnentuin heeft de bestemming Groen (bestemd voor plantsoenen, parken, pleinen, speelplaatsen, speeltuinen) en een deel heeft de bestemming Tuin-1 (bestemd voor tuinen en erven). Op beide bestemmingen is een groene inrichting toegestaan. Het bestemmingsplan zegt niets over de mate van toegankelijkheid. Dus de openbare bestemming Groen mag ook semi-openbaar toegankelijk zijn, en de bestemming Tuin-1 mag ook openbaar of semi-openbaar toegankelijk zijn.
- Het deel van de binnentuin met de bestemming Groen is in eigendom van de gemeente. Het deel van de binnentuin met de bestemming Tuin-1 is deels eigendom van de gemeente en deels van Eigen Haard.

Afspraken over toegankelijkheid in verleden

- Statuten Vereniging Schoone Weespad (1991): in de statuten staat op adresniveau aangegeven wie lid mag worden. Dit zijn alleen aanwonenden. Deze statuten zijn opgesteld voordat er een contract met de gemeente over het beheer is afgesloten. Dit is een afspraak die de vereniging met zichzelf heeft gemaakt, en dus geen afspraak die met de eigenaren van de grond is gemaakt (gemeente en Eigen Haard).
- Zelfbeheercontract (1994): dit contract is afgesloten tussen de gemeente en de Vereniging. Hierin is opgenomen dat de grond de status openbare ruimte behoudt en dat het gebied voor iedere omwonende met een sleutel toegankelijk is. In de voorbereiding van deze overeenkomst is duidelijk aan de orde geweest dat het binnenterrein niet alleen toegankelijk mag zijn voor aanwonenden. Dit contract is het bindende document dat bepaalt wie er toegang mag hebben tot de binnentuin.

Samenvattend

- Praktijk: de binnentuin is altijd semi-openbaar toegankelijk geweest (sinds 1994 hebben omwonenden die lid zijn van de vereniging een sleutel/toegang tot het gebied) en dit is ook altijd de bedoeling geweest.
- Juridisch: dit is vastgelegd in het zelfbeheerovereenkomst (afgesloten tussen de eigenaar/de gemeente en de vereniging), waarin gesteld wordt dat de binnentuin de status openbare ruimte behoudt en voor iedere omwonende met een sleutel toegankelijk is. Wat de vereniging met zichzelf heeft afgesproken (statuten 1991) heeft in dit kader geen juridische status. Een zelfbeheerovereenkomst is geen privatisering van de openbare ruimte.
- Antwoord op vragen over het bestemmingsplan en eigendom, en of die nog van invloed zijn op de toegankelijkheid: nee, het bestemmingsplan en het eigendom staan semi-openbaar gebruik van de binnentuin niet in de weg.

Randvoorwaarden voor de toekomst/hoe verder

In het verleden zijn de afspraken alleen tussen de gemeente en de vereniging vastgelegd. Dat moet hersteld worden omdat ook Eigen Haard eigenaar van een deel van de grond is. De gemeente en Eigen Haard trekken vanaf dit moment samen op als eigenaar van de grond. Als eigenaren delen wij de volgende visie op het gebied:

- Wat betreft toegankelijkheid
  Het gedeelte met de bestemming Groen (eigendom gemeente) heeft formeel de status openbare ruimte en moet (semi)openbaar toegankelijk zijn en blijven (standaard beleid van de gemeente). Voor het gedeelte met de bestemming Tuin-1 (eigendom gemeente en Eigen Haard) hebben we als eigenaren afgesproken dat het formeel misschien niet tot het openbaar areaal behoort, maar feitelijk is het als één tuin ingericht en zo beschouwen we het ook. We stellen daarom als randvoorwaarde dat ook dit deel semi-openbaar toegankelijk moet zijn.
- Wat betreft beheer
  Als eigenaren zijn we verantwoordelijk voor het beheer van onze grond. We waarderen de inzet van de buurtbewoners die hier al bijna 30 jaar voor de tuin zorgen en hopen dat we hier voor de toekomst ook afspraken over kunnen maken. Als vanavond blijkt dat hier voldoende draagvlak voor is dan gaan we afspraken hierover vastleggen in een nieuwe overeenkomst tussen de vereniging, de gemeente en Eigen Haard. Als er onvoldoende draagvlak voor het voortzetten van zelfbeheer is, dan nemen de gemeente en Eigen Haard het beheer weer in eigen handen. Dat willen zeggen: het onderhoud van de binnentuin en de uitgifte van sleutels aan omwonenden.

Deel twee van de avond

Vragen en peiling draagvlak voor het voortzetten van zelfbeheer

Naar aanleiding van het eerste deel zijn er veel vragen en opmerkingen. Deze vragen/opmerkingen gaan in hoofdlijnen over vier onderwerpen. Hieronder een samenvatting van de discussie per onderwerp.

- Semi-openbaarheid van het binnenterrein
  Dit onderwerp roept veel vragen en zorgen op. Belangrijkste boodschap is dat het een harde randvoorwaarde van beide eigenaren is dat het binnenterrein semi-openbaar blijft. Dat betekent dat zowel aan- als omwonenden toegang hebben en houden. En dat betekent dat ook kinderen toegang mogen hebben. Het onderwerp is hiermee voor de eigenaren afgerond en staat niet meer discussie bij het verdere gesprek over zelfbeheer en hoe daar invulling aan te geven.
  Onder sommige aanwezigen leeft de zorg/ de vraag of het terrein wel afgesloten blijft door een hek. De gemeente en Eigen Haard hebben aangegeven dat om reden van veiligheid het hek gehandhaafd wordt. Dat verandert het karakter van het terrein niet: dat blijft ook dan nog steeds semi-openbaar.
- Draagvlak voor zelfbeheer
  De vraag die voorligt is of er voldoende draagvlak bij de aanwezigen is om het zelfbeheer nieuw leven in te blazen. Mocht dit niet zo zijn, dan nemen Eigen Haard en de gemeente hun verantwoordelijkheid en nemen het onderhoud en het sleutelbeheer weer in eigen hand. Conclusie aan het einde van de avond is dat de meerderheid het voortzetten van zelfbeheer ondersteunt, maar dat er nog wel enkele onderwerpen zijn die verder moeten worden besproken.
- Nieuw zelfbeheercontract
  Als zelfbeheer opnieuw wordt ingevuld zullen Eigen Haard en de gemeente een nieuw zelfbeheercontract met de vereniging afsluiten. Dit gebeurt alleen met een partij waar de gemeente en Eigen Haard vertrouwen in hebben; een vereniging/partij die het zelfbeheer binnen de randvoorwaarden van de grondeigenaren uitvoert, dat uitdraagt in haar statuten en tuinregels en vervolgens ook in het beheer. Er zullen dus nieuwe statuten moeten worden opgesteld waaruit blijkt dat zowel aan- als omwonenden lid kunnen worden van de vereniging en daarmee toegang krijgen tot de binnentuin. Als in de toekomst blijkt dat de vereniging zich hier niet aan houdt, dan kan het contract worden ontbonden en nemen Eigen Haard en de gemeente het beheer en de sleuteluitgifte weer in eigen hand.
- Nader uit te werken onderwerpen
  De belangrijkste onderwerpen die de betrokkenen in een vervolgoverleg over zelfbeheer willen bespreken zijn:
  1. Het tuinreglement (welke gedrags- en gebruiksregels spreken we met elkaar af)
  2. Overlast (wanneer is iets overlast)
  3. Het sleutelbeheer (wie gaat dit doen en hoe kan dat in de toekomst beter georganiseerd worden).

Afsluiting van de avond

De gemeente, Eigen Haard en [redacted] geven aan dat zij het proces zullen begeleiden totdat er overeenstemming is over hoe het zelfbeheer vorm moet krijgen en totdat dit in nieuwe overeenkomsten is vastgelegd (statuten vereniging en nieuw zelfbeheercontract). Op korte termijn zal een vervolgbijeenkomst worden georganiseerd om het verder over de invulling van het zelfbeheer te hebben. In deze bijeenkomst praten we verder over o.a. de hierboven genoemde onderwerpen overlast, regels en sleutelbeheer.